

ศิลปะการแสดง

มรดกด้านศิลปะการแสดงที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ หนังตะลุง โนรา (มโนราห์) นอกจากนี้ ยังมีอีกมาก เช่น กาหลอ (การประโคมดนตรีของชาวกูย) เพลงบอก (การเล่นกลอนสดของชาวกูย) ร่องเงิ้ง (ศิลปะการเต้นรำพื้นเมืองของชาวไทยมุสลิม) ฯลฯ

หนังตะลุง

หนังตะลุง เป็นมหรสพพื้นบ้านที่นิยมแพร่หลายและผูกพันกับวิถีชีวิตชาวกูยมาช้านาน ตั้งแต่ครั้งอดีต เดิมนิยมเล่นในงานสมโภชหรืองานเฉลิมฉลองต่างๆ ของชุมชน แต่จะไม่นิยมในงานระดับครอบครัว เช่น งานแต่งงาน งานศพ ดังนั้นในอดีตงานวัด หรืองานเฉลิมฉลองสำคัญจึงมักมีหนังตะลุงมาแสดงให้ชมด้วยเสมอ แต่ปัจจุบันความเชื่อดังกล่าวไม่ยึดถือเคร่งครัด เช่นแต่ก่อน นอกจากความบันเทิงแล้ว หนังตะลุงยังสะท้อนค่านิยมและโลกทัศน์ของชาวกูยที่แฝงอยู่ในเนื้อเรื่องที่เป็นการเล่นเรื่องราวที่ผู้กรอเป็นนิยาย ดำเนินเรื่องด้วยบทร่ายกรองที่ซับซ้อนเป็นสำเนียงท้องถิ่น หรือที่เรียกกันว่าการ “ว่าบท” มีบทสนทนาแทรกเป็นระยะ และใช้การแสดงเงาบนจอผ้าเป็นสิ่งดึงดูดสายตาของผู้ชม การว่าบท การสนทนา และการแสดงเงาใช้นายหนังตะลุงเป็นคนแสดงเองทั้งหมด

ภายในพิพิธภัณฑ์หนังตะลุง สุชาติ ทรัพย์สิน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภายในพิพิธภัณฑ์หนังตะลุง สุชาติ ทรัพย์สิน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

หนังตะลุงมีต้นกำเนิดจากอินเดีย เรียกว่า “ฉวยานาฏก” ซึ่งได้เข้ามาแพร่เข้าไปในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมทั้งประเทศไทย โดยผ่านเข้ามาทางมาเลเซีย และภาคใต้ของไทย ชาวมลายู เรียกว่า “วายังกูเลต” วายัง แปลว่า รูปหรือหุ่น ส่วนกูเลต แปลว่า เปลือก หรือหนังสัตว์ วายังกูเลต จึงหมายถึง รูปหรือหุ่นรูปที่ทำด้วยหนังสัตว์ ปรากฏหลักฐานว่า ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ พระยาพัทลุง (เผือก) ได้นำหนังจากเมืองพัทลุงเข้ามาเล่นในแคว้นางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร เรียกว่า “หนัง” หรือ “หนังควน” จึงเป็นเหตุให้ชาวกรุงเทพมหานครเรียกว่า “หนังพัทลุง” เข้าใจว่าภายหลังได้เพี้ยนเป็น “หนังตะลุง”

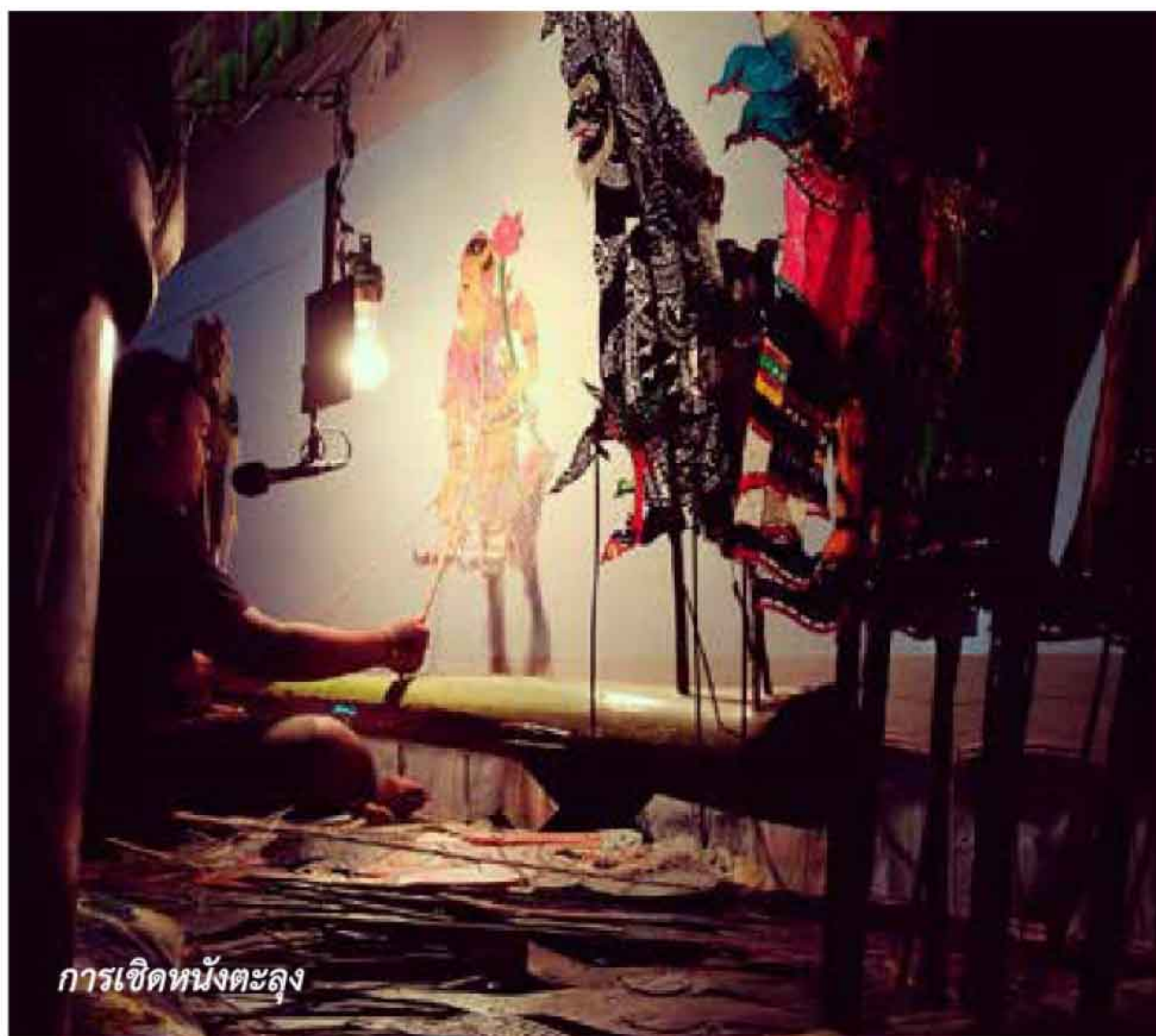

การเชิดหนังตะลุง

หนังตะลุงคณะหนึ่งมีตัวหนังตะลุงประมาณ ๑๒๐ - ๒๐๐ ตัว ตัวหนังที่ต้องมี ได้แก่ ฤๅษี พระอิศวร เจ้าเมือง พระ นาง ยักษ์ และตัวตลก โดยเฉพาะตัวตลกเป็นตัวประกอบสำคัญของหนังตะลุงที่ทำให้คนดูเกิดความสุขสนุกสนาน เป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือตัวเอง มีประมาณ ๘ - ๑๕ ตัว เช่น เท่ง หนู่น้อย สีแก้ว (คู่กับเณรพอน) ยอดทอง ขวัญเมือง สะหม้อ เป็นต้น ส่วนเครื่องดนตรีประกอบการแสดงหนังตะลุงในอดีต ได้แก่ ปี่ กลอง ทับ ฉิ่ง และโหม่ง ปัจจุบันมีเครื่องดนตรีอื่น ๆ เข้ามาประสม เช่น ใช้กลองชุด หรือกลองทัมบ้าของดนตรีสากล แทนกลองที่ใช้กันมาแต่เดิม ใช้ไวโอลิน ออร์แกนหรือซอด้วง แทนปี่ หรือประสมกับปี่ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีอุปกรณ์สำหรับเก็บรูปหนังตะลุงเรียกว่า “แผงรูป” ทำด้วยไม้ไผ่ที่จักสานเป็นแผงน้ำหนักเบาจำนวนคู่หนึ่ง นิยมสานเป็นลายลูกแก้ว มีไม้หนีบ ๒ คู่ สำหรับหนีบแผงทั้ง ๒ ข้างให้ประกบรูปหนังตะลุงที่จัดเข้าแผงแล้วให้กระชับ

การเซตหนังตะลุง

ฤๅษี